

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfőn és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáca u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fill.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:

Egész évre . . . 16 kor. — fill.
Negyedévre . . . 4 „ — „

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 20 kor. — fill.
Negyedévre . . . 5 „ — „

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 24 kor. — fill.
Negyedévre . . . 6 „ — „

NAGYVÁRAD, május 31.

Hajnalodik!

Mikor a denevérek idegesebben kezdenek röpködni s a baglyok is félénkebben huhognak: mindez azt jelenti, hogy hajnalodik.

Mintha ugyanígy volna a közélet terén is . . .

Nem is olyan régen alig hallottunk szót Magyarországon a katolikus egyház ellen. Igaz ugyan, hogy ebben nem sok köszönet volt. Az egyház jogait akkor sem igen tartották valami tulságosan tiszteletben, de legalább nem intéztek ellene lépten-nyomon részint elburkoltan, gunyosan, részint nyíltan támadásokat. Sőt tud a fáma egy protestáns miniszterelnökről is, a ki Rómából kért támogatást politikája számára.

Ennek megfelel az a szelid hang is, melylyel minden évben a főrendiházban egy-egy gyöngéd beszéd intéztetett a kormányhoz az egyetem katolikus jellege miatt; a beszédet megéljenzették s nyomban el is felejtették. Maradt minden a régiben.

Hanem egyszerre furcsa hangok támadnak.

Kezdek feszegetni a »liberális« meg a »klerikális« közti ellentéteket. Kezdek féltetni az ország jövőjét a »felekezeti izgatásoktól«, kezdenek rémképeket festeni vallásháborúról, a mikor még látszólag minden a régiben van.

. . . Mert a sötétség veszedelmét leg-

előbb megérzik a sötétség hősei: a baglyok, a denevérek.

Akkor láttuk tulajdonképpen a liberális hatalmát, mikor féltetni kezdte; de ugyanakkor már látszott a vég kezdete is.

A huhogás egyre siralmasabb, a denevérek röpködése egyre izgatottabb lett, kíváncsian vártuk mindnyájan azt a közelgő hajnalt, mely ezt a nagy rémületet okozta — s nem láttuk mindeddig sehol.

Most látjuk az első biztató sugarat: a budapesti egyetemi ifjuság erélyes fellépését, a melylyel követeli a kereszt visszahelyezését a tantermekbe s a melynek méltó csattanójául levett kalappal éneklé el a himnuszt a megcsönkített keresztet előtt.

Emlékszünk rá, ugy-e, hogy márczius 15-én honnan indult ki a mozgalom? Emlékszünk, hogy a 60-as évek mozgalmainak első áldozata kiknek sorából került ki? Emlékszünk, hogy a bosnyák hadjárat és a véderőtörvény tárgyalása alkalmával honnan adtak kifejezést a nemzet érzelmeinek?

Most is onnan jön a tiltakozó szó a liberális túlkapásaival szemben a nemzet szívéből: a főiskolai ifjuságtól!

Ez az idők jele.

Most már nemcsak a baglyok huhognak; már a sugarak is kezdik a sötétséget áttörni.

Az ifjuság megérezte az idők jelét. A mozgalom, mely már külföldön régóta tart s a mely ott újra visszaállította a kereszt tiszteletét minden körben: ez a mozgalom nálunk sem lesz most már

idegen. Nemcsak egyes közéleti vezérférfiak elhangzó kiáltása lesz ezentúl a »térjtek vissza a hithez!« jelszó; maga a társadalom kezdi már érezni az ujkor szellemét, a jövő társadalmá: az ifjuság pedig a legszebb reményekkel töltheti el minden igaz magyar szívét.

A világhosszág közeledik!

Hajnalodik!

K. A.

A nemesi bizonyáglevelék kiállítására.

A nemességi ügyekben tett kijelentésekről kért bizonyáglevelék kiállítására nézve a belügyminiszter a következő szabályzatot léptette életbe:

A kinek nemességét, előnevét, czimerét a király vagy a belügyminiszter elismeri, erről bizonyáglevelet kérhet, mely kérelemhez a czimer színes rajza és leírása is melléklendő két példányban.

A bizonyáglevél szövege kétféle, a szerint, a mint vagy ő felsége határoz valamit, vagy közvetlenül a belügyminiszter részéről történik az az elismerés. Czimer-elismerés, vagy megerősítésnél a czimer festett rajza és leírása a bizonyáglevélbe felvételik.

Külsőalakját tekintve, ívrétben kétféle alakban állítható ki és pedig: egyszerűen, erős papíron rond írással, vagy pedig díszesebben, pergamenten codexirással.

Az egyszerű alak díja 20 korona, a díszesebb alaké 80 korona, melyhez még a czimerfestés díja, 20 korona számítandó, azonkívül a levéltárszámára közbenjárás díj fejében 6 korona fizetendő, mely összeg a bizonyáglevelé-

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A sorsüldözött.

(Humoreszk öt szakaszban).

Ford.: Idem.

I.

Az időtájt, midőn én öt megismertem, ő már benne volt azokban a »legszebbek« nek nevezett években s teljes joggal viselte a fentebbi gúnynevet. Kapitány volt ő kigyelme S. városban, én pedig az ő kitűnően elhelyezett század kaddettje.

Azt, hogy R. kapitány nem valami szerencsés napon pillantotta meg a napvilágot, mindjárt S.-ben való tartózkodásom első napjaiban felismertem. Kemény sorscsapások tulajdonképpen nem sújtották az én főnökömet, hanem annál sürűbben érték ugynevezett apróbb balesetek. Legalább egyszer egy hónapban okvetlenül előadódott valami baklövés, valami csütörtököt mondott intézkedés, a min mindannyiszor jól elmulatott egy kevés ideig a kaszárnya társadalmá.

Most már nem érheti szegényt semmi baleset, hacsak odafent az angyalok nem tréfálják meg és nem főznek ki ellene valami csinyt a megszokott exerciálás közben, mert ő már csak a tulvilági sereggel gyakorlatoz.

Nem hiszem tehát, hogy valami illetlenség, vagy tapintatlan indiskréciót követnék el azzal, hogy életéből néhány apróságot vagy élményt a magam tapasztalata alapján elbeszélék.

II.

Épen egy újdonsült dandárparancsnok érkezett S.-be és a kávéházban beszédközben olyanforma megjegyzést kockáztatott, hogy őrtül az alkalomnak, miszerint az ezredet holnap a gyakorlótéren »egy küssé« (vagyis amugy Istengazában!) megmustrálhatja. Olaj volt ez a csipős beszéd a kerékre; mely az ezred gépezetét mozgatta.

Az egyes hadszakaszok másnap már jóval a rendes idő kezdete előtt megkezdtek az exerciálást s egy órával később már én is kaptam egy kis izelítőt abból, hogy mi a jelentése ennek a dandárnoki szónak: »egy küssé«. Kapitányunk úgy meghajszolt bennünket, hogy csaknem kiöltöttük a nyelvünket s alig tudtunk lélegzetet szedni magunkba. A mint így kinlódunk a gyakorlótéren, egyszer csak egy csinos fürgő kutya tűnik a szemembe, mely csakhamar hozzám csatlakozik és mindenáron barátságot akar kötni szerény személyemmel. Nem használt semmi riasztó, semmi oldalbarugás, a kis impozitor annál inkább rám ugrált s még hangosabban csaholt. A szokatlan láрма a kapitány figyelmét sem kerülte el. Olyan gyorsan, amint csak tehette, szakaszom frontja megett termelt

s egy nekem szóló, de épen nem hizelgő megjegyzés után a kis kutyának rontott és a szegény állatot lovagkorbácsával irgalom nélkül elcsépelte. Hiába kiáltottam oda a balszillagzat alatt született embernek:

— Ne bántsa kérem! A dandárnok kutyája!

Vagy nem hallotta meg nagy felindulásában a hangomat, vagy tán még jobban neki tűzete a dandárnok nevének említése, elég az hozzá, hogy annál dühösebben porolta a kis négylábú áldozat különben is vékony irháját. Ebben a fatális pillanatban rugtat be a gyakorlótérre a szemléttartó dandárparancsnok és saját szemével tapasztalja, hogy mily kegyetlen bánásmódban részesül az ő elkényeztetett kedvenc kis kutyája R. kapitány részéről. R. kapitány eljárása különben, mely az állatvédelem álláspontjáról brutalitásnak nevezhető, azzal magyarázható, hogy az azelelti dandárparancsnok szigorú rendelettel tiltotta el a kutyákat a gyakorlatok színteréről. Ugyancsak a rendelettel magyarázható az a harag is, mely a kis kutya disciplina-ellenes megjelenésére a kapitányt elfutotta.

A szemle megkezdődött. Ezt követte, midőn a nagy mustrálás véget ért, a tanácskozás: a szemle alatt történeteknek megbeszélése. Valóságos zápor módjára hullott a lecke jobbra is, balra is. A méltóságos ur legveszettebb kedvében volt. A mérges kifakadásokból R. kapitány századának jutott az oroszlán rész. Maga

velet kérő beadványhoz melléklendő. A bizonyosságlevel kiadásakor a belügyminiszter a kivitellel a szükséges adatok közlése mellett az Országos Levéltárt bizza meg, mely az elkészült bizonyosságlevelet aláírás végett a belügyminiszterhez felterjeszti.

A bizonyosságlevel kiállítása után a két czimerrajz és leírás egy példánya a bizonyosságlevel hivatalos másolatával az Országos Levéltárnak küldetik meg megőrzés végett, a másik példány pedig a belügyi iratoknál marad.

A delegációk záróülései.

A delegációk ez idei ülészaka ma véget ér. Az osztrák delegáció délelőtt 10 órakor tartotta meg záróülését, míg a magyar delegáció délután négy órakor ült össze utóljára. Előzőleg azonban — déli 12 órakor még egy formális ülést tartott, hogy átvegye az osztrák delegáció nuncziumait és konstatalja, hogy azok saját határozataival megegyeznek.

Az osztrák delegáció záró üléséről tudósításunk a következő: *Jaworsky* elnökölt. A közös kormány részéről megjelentek: gróf Goluchowsky külügyminiszter, Kállay pénzügyminiszter, br. Krieghammer hadügyminiszter és br. Spaun tengerészeti parancsnok. A jegyzőkönyv felolvasása után áttértek a napirendre. Bemutatták a magyar delegáció nuncziumait és konstatalták a határozatok egyöntetűségét és ezzel a határozatokat második olvasásban is elfogadták. Ezután gróf *Goluchowsky* külügyminiszter állott fel és legfelsőbb megbizásból a király köszönetét fejezte ki a delegáció tagjainak odaadásáért és hazafias áldozatkészségeért, melylyel feladatuknak megfeleltek. A külügyminiszter beszéde végén a delegátusok zajos hoch! kiállításokban törtek ki.

Jaworsky lovag, az osztrák delegáció elnöke állott fel ezután és szintén köszönetet mondott a delegáció tagjainak hazafias buzgalmukért. Hogy a tanácskozások ezuttal több időt vettek igénybe, ez inkább örvedetes jelenség, mert azt mutatja, hogy a képviselők lelkiismeretesen fogták fel kötelességeiket. Ez egyttal bizonyosság arra, hogy a népképviselők a legnagyobb buzgalommal teljesítetik kötelességüket a nélkül, hogy a parla-

mentarizmusnak ártanának. Bárha ezt a példát a Reichsrath üléstermében is követnék. Végül lendületes szavakban emlékezik meg az uralkodó bölcsességéről és jó szivéről és felszólítására a delegátusok háromszori »hoch« kiáltásban törnek ki. Utána gróf *Trautmannsdorf* a delegátusok nevében köszönetet mondott az elnöknek pártatlanságáért, mire *Jaworsky* meghatottan válaszolt. Ezzel az ülés véget ért.

A csehek udvari ebéden.

A delegáció tiszteletére este volt a második udvari ebéd. Ezen azok a delegátusok vettek részt, akik a tegnapi ebéden nem voltak jelen. Köztük volt Pacak ifju-cseh képviselő, egyike a legharcziasabb cseheknek. A király megszólította és nagy élénkséggel beszélt vele néhány percig. Pacak előadta a királynak a csehek kívánságait. O Felsege előbb nyugodtan hallgatta, amint azonban az ifju-cseh-vezér tulzolt követelésekkel hozakodott elő, o Felsege ismételtén a legerélyesebb hangsúlyozással így szólt:

— Ohó! Ohó! Ez igen sok!

Amikor pedig Pacak azt az »aggodalmát« fejezte ki, hogy a csehek, ha »jogaikat« nem kapják vissza, aligha lesznek az obstrukció utjáról eltéríthetők, a király haragosan, emelt hangon e szavakkal szakította félbe:

— *Ez gyalázat, nem fogom tűrni!*

A bosnyákok Budapesten.

Szell Kálmán miniszterelnök a következő választ adta *Visontai* Soma képviselőnek, aki a Budapesten időző bosnyák mohamedán küldöttség számára nála audenciát kért:

Mint alkotmányos miniszterelnök o mindenkit fogad, a ki nála jelentkezik; ajtaja mindenki számára nyitva áll s ha előzetes bejelentés nélkül jött volna hozzá a küldöttség, bizonyára bebocsátották volna. De a küldöttségeknek is csak azt felelhette volna, hogy forduljanak panaszaiikkal a közös pénzügyminiszterhez, aki bizonyára teljes elfogulatlansággal vizsgálná meg előterjesztésüket s felelősségének tudatában intézné el az ügyet. De a történetek után és mert ilyen előzetes bejelentés nem jött közbe, a miniszterelnök azon a nézetten van, hogy a küldöttséget most már éppenséggel

nem fogadhatja, mert a deputációnak eddigi viselkedése bizonyos tüntető jelleget hord magán s o ezt a tüntetést a lehető leghatározottabban helyteleníti. De különben sem járulhat hozzá a miniszterelnök, hogy e küldöttség ot keresse fel, mert a törvény értelmében neki közvetlen befolyása a bosnyák közigazgatásra nincsen. Ha *Visontai* csakugyan szolgálatot akar tenni a küldöttségnek, birja rá tagjait, hogy Kállay közös pénzügyminiszterhez forduljanak, akinek loyaltásában és felelősségérzetében, de igazságszeretetében is meg van a biztosíték, hogy ha vannak alapos panaszok, azok orvosoltatni fognak. A miniszterelnök ebben az ügyben nem felebbviteli fórum az egyedül illetékes tényezővel, Kállay közös pénzügyminiszterrel szemben. Különben is a bosnyák küldöttség res judicata-val áll szemben, mert a szóban forgó ügyben az illetékes fórum már a mult évben döntött.

Egy fővárosi lap különben azt írja, hogy a bosnyák küldöttségek tagjai — hir szerint — elhatározták, hogy nem térnek hazájukba vissza mindaddig, míg a király a küldöttséget nem fogadja és a panaszukat meg nem hallgatja. A küldöttség egyes tagjai odanyilatkoztak, hogy esetleg bevárják Budapesten, míg ismét visszatér a király. Ha szükséges, ugy egy vévig is Budapesten fognak tartózkodni, mert tartanak attól, hogy ha visszatérnek a nélkül, hogy a király fogadta volna őket, ugy a bosniai hatóságok agyon fogják őket kinozni.

Törvényjavaslat a gazdasági munkás- és cselédpénztárról.

Budapest, május 31.

A képviselőház földmívelési bizottsága ma *Bedő* Albert elnöklésével tartott ülésében, melyen a kormány részéről *Darányi* miniszter, a földmívelési minisztérium részéről *Kiss* Pál államtitkár és *Bartóky* tanácsos s mint a minisztérium képviselője a napirenden levő törvényjavaslattal összefüggő matematikai kérdésekre nézve *König* Gyula miniszteri tanácsos volt jelen, tárgyalás alá vette a »gazdasági munkás- és cselédpénztárról« szóló törvényjavaslatot.

Szily Pongrácz előadó tüzetesen ismerteti a törvényjavaslat célját és főbb intézkedéseit, nevezetesen azon szempontokat, melyek a belépés kötelezővé tétele ellen szólnak. A tör-

a kapitány egészen le volt sujtva s ugy nézett ki, mint a kit leforráztak.

Ugyanezen este ott ültünk a kávéházban. Az egész tisztikar együtt volt a kapitány kivételével. Nemsokára beállított o is. Csendeszen húzódott meg a dandárparancsnok közelében. A megvert kis kutya ott ült a gazdája mellett egy széken. Kapitányunk kivett a zsebéből egy bonbonnal telt skatulyát, hogy ha lehet, haragosát megbékítse.

— No nesze aranyos kutyuskám! Nesze kis Boxi. Azt hiszem izleni fog, hiszen finom cukor, kitünő nyálánkság. No kóstold meg hát kis buta! — szólt hizelgő, mezedes hangon.

De hiába volt minden szelidítési kísérlet. Boxinak még mindig sajgott a háta a durva korbácsütésektől és nem engedte magát megvesztegettetni kinzójától.

Még egyszer megpróbált a kapitány kis haragosa hangulatát megváltoztatni, de morgás lett az ereménye az újabb kísérletezésnek, miközben a tábornok is féloldalt fordulva keserű hangon jegyezte meg.

— Sohse fáradozzon, ne erőltesse magát kapitány ur, hisz a mint ma reggel észrevettem, Ön épen nem mondható olyan nagy kutya-barátnak!

A kapitány kezéből kiesett a cukorkadoboz s kedvetlenül sompolygott el a parancsnoka közeléből. Felesleges talán mondani, hogy

a kapitányunk csakhamar megitta a keserű levét a kutya históriának s hogy még sokáig sinylette ennek sajuálatos következményeit.

III.

Ezredünknek két százada a Félix-barakban feküdt. R. kapitány volt a kaszárnya parancsnok. Egy napon betoppan a mi brigadirosunk hozzánk és behatóan szemügyre veszi barakkunkat és annak környékét. A nagy urnak mindenütt R. kapitány szolgált a szükséges felvilágosítással s a szemle során ot a barakk udvarára is elvezette. Az udvaron ott ék-telenkedett egy régi kut, melynek vizét csupán a virágágyak öntözésére használták.

A tábornokot a balsors, vagy tán mert maga is ugy akarta, a kut közelébe vezérelte, a mikor is a következő szavakkal fordult oda a kapitányhoz.

— Hohó kapitány uram! Hát önnek még itt is van egy kutja? No ez nagyszert! S milyen viz van a kutban!

A kapitány, a ki különben nem volt a viznek valami nagy barátja és édes keveset törődött az udvaron levő kuttal, meggondolatlanul felelte:

— Kitünő ivóviz! tábornok ur!

— Akkor hát legyen szives nekem hamarosan egy pohárral hozatni belőle.

A kapitány kénytelen-kelletlen intézkedett,

mert nagyon bosszantotta ez a különös kívánság. A pohár csakhamar megjött, a legények pedig sebtiben vizet huztak és megtöltötték a poharat. A viznek csufolt folyadék azonban a kapitány rettenetes rémületére valami piszkos, sőtétzöldbe játszó kotyvalék volt s minden egyébb, csak nem ivóviz. A brigadiros körülvendve vette észre a kapitány felsülését és így szólt:

— Ugyan hajtsa le hát ezt a pohár kitünő ivóvizet az én egészségemre!

A kapitány halált megvető bátorsággal emelte szájához a poharat és az undorító folyadékot bösi lelki erővel magába erőszakolta. A Boxi kutya meg volt bosszulva, a kapitány ugyanis betege lett a kitünő italok és 8 napig az ágyat nyomta. Nemsokára pedig szigorú parancs érkezett a dandárhoz, melynek következtében a jövőre nézve, a végzetes kutat egy jelző táblával kellett megjelölni, melyen ékes betűkkel ez a felírás volt olvasható:

— Ez a viz nem iható!

IV.

Az én kedves kapitányom igen nagy barátja volt a terített asztalnak és kitünően tudott enni-inni, főleg ha valami lakomára volt hivatalos. Egy izben ezen is ugyancsak rajta-vestett. Ujonczozás volt Breckában. A föld-birtokos, a kinél R. kapitány megszállott, igen

vényjavaslatot, mely kitűzött nemes feladatának minden irányban megfelelő, általánosságban elfogadásra ajánlja.

Darányi miniszter utal arra, hogy a kormány a szóban forgó intézmény létesítésére a munkásokkal szemben annak idején kötelezettséget vállalt, a melynek beváltására a mostani nyugalmas időpontot tartja a legalkalmasabbnak. — Köszönetet mond a bizottságnak azért, hogy még a mostani szünetek alatt összeülvén, lehetővé tette, hogy a javaslat már a jövő hó folyamán letárgyalassék, a mire a kormány különös súlyt fektet. — Kiemeli azután, hogy a számítások, a melyekre a törvényjavaslat fektetve van, a lehető legrealisabbak. Ha az intézmény akként fog fejlődni, a mint szülő reméli, előreláthatólag maguk a munkások fogják kívánni a belépés kötelezővé tételét, azonban mindjárt kezdetben evvel jönni, nézete szerint nem lett volna czél szerű. Szólónak az a reménye, hogy e javaslat intézkedései egy munkaadóknak, mint a munkásoknak megelégedésével fognak találkozni. A javaslat bizonyos nemét az autonomiának állapítja meg, a melynek értelmében először fognak együtt tanácskozni a munkaadók és munkások. Szociális szempontból nem lehet kicsinyelni ennek erkölcsi hatását. — Az intézmény fejlődésével előreláthatólag tetemes összegek fognak összegyűlni, a melyekben a szövetkezeti intézmény eléggé meg nem becsülhető új tőkeforrást kap. Az összegyűlt pénzek ezen az uton is a szegény emberek sorsának javítására fognak szolgálni.

A bizottság ezek után általánosságban elfogadta a törvényjavaslatot.

A részletes tárgyalás során, a melyben a minisztereken, a miniszterium képviselőjén, az elnökön és az előadón kívül *Vas Béla* gróf, *Gyárfás* Endre, *Farkas* József, *Papp* Elek, *Leidenfrost* László és *Örlei* Kálmán bizottsági tagok és a házszabályok által biztosított felszólalási jog alapján *Nagy* Gyula képviselő vett részt, ki nem tagja a bizottságnak, — a következő módosításokkal fogadta el a bizottság a törvényjavaslat szakaszait:

A 11. §-ból töröltetett azon rendelkezés, a mely szerint a pénztár nem köteles a segélyt kiszolgáltatni, ha a baleset a tag részlegesége következtében történt.

Ugyanazon szakasz ama rendelkezésében, a mely szerint a pénztár nem köteles a segélyt kiszolgáltatni, ha a baleset katonai szolgálat közben történt, a »katonai szolgálat« kifejezés »tényleges katonai szolgálat«-tal cseréltetett fel.

A 20. §. azon rendelkezésében, mely szerint ha a tag legalább öt évi tagság után házastárs vagy leszármazók hátrahagyása nélkül hal meg, a pénztár az elhalt tag temetési költsége fejében összesen 200 korona temetési segélyt ad, — a 200 korona helyett 100 korona állapítatik meg.

A 28. §. azon rendelkezése, mely szerint a helyi bizottságba »négy tagot a községi adófizetők közül a képviselőtestület választ,« megtoldatott avval, hogy »törvényhatósági joggal bíró városokban, Budapesten és Fiumében a tanács jelöl ki«.

A 34. §. azon rendelkezése, mely szerint a pénztárt illető befizetések a magyar postatakarékpénztár cheque- és clearing-forgalma útján fizetendők be, ekként módosított: »A pénztárt illető befizetések és a pénztár által történt kifizetések a magyar királyi postatakarékpénztár cheque- és clearing-forgalma útján és ennek közvetítésével is eszközölhetők«.

A törvényjavaslat többi szakaszainak érdemleges módosítás nélkül való elfogadása után az ülés véget ért.

Királyi fölavatás.

A tudomány egyetem új palotájának pompás aulája fényes ünnepségnek volt ma a színhelye.

Két fiatal embert avattak ma délelőtt sub auspiciis Regis doktorrá, hogy ernyedetlen szorgalmukat a királyi kitüntetéssel is megjutalmazzák. A tudomány egyetem épületében, amelynek oromzatán az ünnepségre, a király látogatására készített díszítéseket is fönnhagyták, ma folyt le először a királyi fölavatás ünnepélye. Az előtt az akadémia díszterme volt ennek színhelye.

A szépen díszített aula zsufolásig megtelt nagy és előkelő közönséggel. Az egyetem tanárai csaknem teljes számban jelentek meg, ugyszintén a fölavatottak rokonai és barátai. A teremben helyet foglalt az egyetemi kör küldöttsége, amely élén *Köpösdy* elnökkel, zászló

alatt jött el a felavatásra. Az ifjuság nagy része a karzatot lepte el, amelyre kitűzték az egyetem Szűz Mária képével díszített lobogóját. A terem felső részén a király szobra előtt emelvény volt a rektor és dékánok számára. Balra tőle Mária Terézia nagy arcképe előtt díszes emelvényt készítettek és a biborral bevont Mária Terézia korabeli asztalkán helyezték el a szent koronának és a koronázási jelvényeknek biborvankoson nyugvó másolatait. A jobb oldalon két kis asztal állott a jelöltek számára.

Kevéssel 11 óra előtt érkezett meg a király képviselője, *Zsilinszky* Mihály közoktatásügyi államtitkár, dr. *Gopcsa* László miniszteri titkár kíséretében. A rektor és a dékánok a díszruhába öltözött pedellusokkal és a két fölavatandó: *Verebélyi* Tibor és *Gombócz* Zoltán az előcsarnokban várakoztak a király képviselőjére, a kit felkísértek a díszterembe, ahol riadó éljenzés fogadta a belépőket.

Miután *Zsilinszky* államtitkár elfoglalta helyét, kezdetét vette az ünnepélyes szertartás.

A rektor üdvözlővén a király képviselőjét és a megjelenteket, felkérte az orvosi kar dékánját, hogy adja elő a fölavatás előzményeit. *Klug* Nándor dr. orvosszaki dékán ismertette az orvosi karba tartozó jelölt *Verebélyi* Tibor működését.

Verebélyi Tibor huszonöt esztendő, rokon-szenves fiatal ember, aki tanulmányait az elemi iskolától kezdve mindvégig kitünően végezte és eddigi tudományos működése a legszébb reményekre jogosít. *Klug* dékán szép beszédben üdvözölte a kitünő jelöltet, aki aztán felolvasta »A körtan történeti fejlődéséről« szülő doktori értekezésének kivonatát. A kitünő tanulmányt a közönség is nagy érdeklődéssel hallgatta és meg is tapsolta.

Ezután a rektor felszólítására *Frölich* Izidor dr. böcsészeti dékán ismertette *Gombócz* Zoltán eddigi működését. *Gombócz* Zoltán csak huszonkét esztendő és iskoláit mindvégig szintén kitünően végezte. Eddigi tudományos kutatásai igen becsesek és a nyelvészet köréből vett dolgozatai tudományos becsesel bírnak. *Frölich* dékán lelkes beszédet intézett *Gombócz*hoz, buzdítván őt a további működésre. *Gombócz* Zoltán ezután felolvasta a nyelvészet köréből vett doktori értekezésének kivonatát.

nagy tisztelője volt a katonatiszteknek és az egész sorozó bizottságot meghívta vendégül. Serényen folyt az iddógalás. A mi kapitányunk ezuttal is hatalmasan kitett magáért, mert kettő helyett is ivott. Mikor már tele szitta magát Noé találmányával s olyan volt mint egy duda, azzal a szándékkal, hogy magát egy kicsit kiszuszogja, lement az urilak kertjébe s ott les-fel sétálgatott. Egyszer csak szemébe tűnik a kert végében egy csinos kis pavillon, mely mintegy teremve látszott lenni arra, hogy egy nyugalmas sieszta színhelye legyen. Kapitányunk habozás nélkül belép a kis tündérlakba és nemsokára mély horkogás jelzi, hogy el is szunnyadt Morpheus kebelében. Az üdvözítő álmot, mint ilyen esetben, kapitányunkra is igen jó hatással volt, de ki írja le rémületét, midőn szenderegéséből felébredve, észreveszi, hogy köpenyéről a gombok egytől-egyig hiányzanak.

Rettenetesen káromkodva tért vissza a kertből a kapitány az eb-dőbe. No de még csak itt járt pórul igazán. Aug, hogy a tisztikar megtudta, hogy megint egy újabb »balesetről« van szó, olyan frenetikus kacagásba tört ki, hogy mindenki a hátsó futa s a nevetésnek nem lakart vége szakadni. Kapitányunk hagyományos szerencsétlensége és guynéve, tehát újból fényes begazolást nyert. Most már csak az volt a kérdés, hogy lehetne

a dolgon segíteni? A legközelebbi garnizon 30 kilométer távolságra esett; a kis városban nem lehetett gombot kapni, márczius elején volt még az idő s így a köpenyt sehogy sem lehetett nélkülözni. Végre is a nagy zavarban az előzékeny háziúr segített rajtunk azzal, hogy egy régi lakájrakot ajánlott fel nekünk, melynek gombjait levágván, azokat kapitányunk kabátjára varrtuk. »Ki lehetett azonban a tettes?« Okoskodtunk magunkban. Kapitányunk előtt teljes életében az titok maradt. Az egyetlen, a ki felvilágosítást adhatott volna az eset felől, az én voltam, mert véletlenül nyitására jöttem a gonosz csinynek. A dolog magyarázata ez. Az előző nap estéjén utam a kastély folyosóján vitt keresztlől. Ott állott kapitányunk ordonánca és urának ruháit tisztogatta. Fél füllel hallottam, a mint fontoskodó arcczal és nagy titokzatosan mesélte a gonoz csont a szájtátva bámuló cselédségnek, hogy ura a köpenyén az összes gombok valódi színaranyból vannak s hogy ilyenformán a köpeny értéke több száz forintba rug. Én megöriztem a titkot és hallgattam mint a sir, de kapitányunk mig csak élt el nem felejtette a kalandot a köpenyénél.

Valahányszor olyan ujonczok vonultak be századunkhoz, a kik Breckából valók voltak, mindanyiszor óriási lármát és veszekedést csapott ezekkel a fiukkal kapitányunk nagy ártat-

lanul. Még évekkel utóbb is rendesen rá-rá mordult az ilyen legényekre:

— Mit, Breckában születél? Ezen a zsi-vány tanyán? No jó, csakogy tudom! Majd adok én nektek gombokat, haszontalan zsebmetsző frequentia! A mikor is mindig olyan veszedelmesen hadonászott és patogtatott az ostorával az egészből mit sem értő, jóhiszemű ficzkók orra előtt, hogy sokszor nem is tudta az ember, hogy nem az illetők bőrén csattant-e el ostora a dühöngőnek.

V.

Még számos ilyen és ehhez hasonló élményeknek voltam szemtanuja R. kapitány oldala mellett a magam és mások nagy mulattatására. Végül R. nagy nehezen őrnagy lett és W-be helyeztetett át zászlóalj parancsnoknak. Évek multak el ezután. Mi nem találkoztunk többé egymással, csak vettem a híret egy-egy kalamitásnak, mely a sorsüldözött emberrel W-ben is megessett s melyet nagy nevetés közt ujságotak és terjesztettek tovább barátaink. Ekkor ugy hozta a véletlen, hogy engem is W-be helyezzenek át. Én nagy örömmel mentem, lesve az újabb kalandokat. R. őrnagy igen barátságosan fogadott. Igen öregnek és idegesnek találtam őt.

Nem kellett sokáig várnom, csakugyan megessett a legfrissebb »baleset«, ugy a mint itt következik.

Az érdekes dolgot a közönség szintén megtapsolta.

Ezután a jelöltek a király képviselője elé járultak és kérték felavatásukat. A felavatás a szokásos szertartás szerint folyt le és az eskü-mintát dr. Berger János hittudományi dékán olvasta fel, mely után a rektor és a dékánok kézfogással doktorrá fogadták a két kitüntetett fiatalembert és a rektor átnyújtotta nekik a díszes albumba foglalt diplomát.

Ezután a doktorrá avatottak a király képviselője elé járultak. Zsilinszky államtitkár szép beszédet intézett a fiatalokhoz, méltatván a kitüntetés nagy jelentőségét. Buzdította őket a további munkásságra, mert úgy mond:

— Eddig lehettek Önöknek rózsás álmaik, de amikor kilépnek a közélet terére, határozott céljuknak kell lenni.

Majd átnyújtotta nekik a király briliáns gyűrűjét és így szólt az új doktorokhoz.

— Tekintsék ezt a gyűrűt, a király gyűrűjét, eddig kifejtett szorgalmuk legmértőbb jutalmául, a tudományos és a közélet terén ezen túl szerzendő érdemeik zálogául és egész jövő életük vezérszavául.

Lelkes éljenzéssel fogadta a közönség a király képviselőjének gyönyörű beszédét, melyet a lélekemelő ünnepély véget ért.

FINIS!

A búr szabadságharcot leverték!

A mitől minden emberiesen gondolkozó, minden szabadságszerető ember félt, de a mit az utolsó percig mindenki kikerülhetőknek vélt, a leverő hír megérkezett: *Roberts lord bevonult Pretóriába.*

Ezzel a háboru befejeződött, két szabad állammal, egy szabad néppel kevesebb van a földön, ő felsége az angol királyné és India császárnéja pedig büszkén jegyezheti fel eddigi győzelmei sorába az utolsót, a melyet birodalma minden erejének megfeszítésével nyert két államon, a melyek népessége együtt véve

London lakosságának egyötöd részét sem teszi ki!

Valóban, fényes győzelem! Méltó egy világbirodalomhoz!

Az emberi elme pedig kutathatja tovább a nagy kérdést: hogy hát van-e igazság a politikában?

Erőszak, önzés, haszonlesés: ezek indították meg a háborút a kis búr nemzet ellen. Kalmárszellem, meghunyászkodás vezette a nagyhatalmakat, mikor elzárta füleiket a kétségbeesetten segélyért esdeklők előtt s ezzel kiszolgáltattak egy törekvő, szorgalmas, vitéz nemzetet a kalmárok bosszujának — az annyit hangoztatott humanizmus nagyobb dicsőségére.

És azért mégis: ennek a háborunak az eleje fog inkább lelkünkben visszhangzani, Nem Roberts diadalmenetét fogjuk megőrizni emlékünkben, hanem a fényes highlanderek futását a szegény, lenézett farmerek előtt. Nem Roberts lesz ennek a háborunak hőse, hanem Krüger, Joubert és Cronje!

Hiába! Marathon csak egy volt a történelemben, míg Thermopylae sokszor megisméltődött már.

*

Legujabb távirataink a következők:

Az angolok diadala.

London, május 30. A Dally Mail tudósítója, Rosslyn, azt táviratozza Pretóriából ma délelőtt 11 óra 45 perczkor, hogy *az angolok két óra múlva ellenállás nélkül megszállják Fretóriát.* Krüger elnök Watervalbovenbe ment. A polgármester felhatalmazást kapott az angolok fogadására. Befolyásos polgárokból bizottság alakult, hogy a lakosság életét és vagyonát az interregnum alatt megvédje. Minden nyugodt. Nagy népcsoportok várják az angolok megérkezését.

London, május 31. A Reuter ügynökség jelenti Pretóriából tegnapi kelettel: Johannesburgban angol tisztek vannak, kik a megadás föltételeit diktálják. Azt hiszik, hogy az angolok még ellent-

állásra találnak. *Az angol elővéd feleton van Johannesburg és Fretória között.* A polgármester ma reggel népgyűlést hívott össze, a melyen bizottságot alakítottak a rend föntartására. Krüger elnök Watervalbovenben van.

London, május 31. A »Daily Mail« jelenti Lorenzo-Marquezból tegnapi kelettel, hogy *Krause parancsnok átadta Johannesburgot Roberts lordnak.*

London, május 31. A Reuter-ügynökség jelenti Lorenzo-Marquezból tegnapi kelettel: A transzáli hadmozdulatok következtében ma a delagoai vasuton beszüntették az átmeneti forgalmat. A portugál csapatok azt a parancsot kapták, hogy a határra menjenek. A part mentén eloszlott portugál hajórajt itt vonják össze. Egy búr kommandó Kumali-Poortba érkezett.

London, május 31. Csaknem valamennyi lap reprodukálja a Daily Mail pretóriai táviratát és hozzáfűzött megjegyzéseikben annak a véleménynek adnak kifejezést, hogy a háborunak vége van.

London, május 31. A Daily Mail-nak jelentik Lourenzo-Marquezból: A ma este Pretóriából ideérkezett első vonattal néhány görög jött ide, akik azt mondják, hogy ők voltak az utolsók, akik Pretóriát elhagyták. Azt állítják, hogy kevéssel elutazásuk után az angolok rálöttek a vonatra és kettészakították, úgy hogy a vonat csak egy része mehetett tovább Pretóriába. A többi Pretóriából való utas megjegyzi, hogy Pretória teljesen demoralizálva van. A lakosság nyakra-főre szökik a partvidék felé.

Az angolok Pretóriában.

London, május 31. Hiteles távirati jelentések szerint az angolok *tegnap két órakor ellentállás nélkül bevonultak Pretóriába.* A városban Krüger eltávozása után ideiglenes kormány alakult, mely rögtön kijelentette Roberts lordnak meghódolását. Az angol

A kisszámú helyőrség aug. 18-ának méltó megünneplésére készülődött. R-t már egy héttel előbb kilelte a hideg az izgatottságtól. De hogynem! Hiszen neki kellett a »legfőbb személy« szerepét az ünnepi ebéden betölteni, a legfőbb hadurat felköszönteni; általában az egész ünnepséget vezetni, szóval neki különösen nagy gond nehezedett a vállaira. A fejébe vette ugyanis, hogy a tüzéség nem lesz képes az ünnepélynél azt a feladatot megoldani, hogy a toaszt elhangzása után mindjárt az első »hoch«-ra megadja az ütegből az üdvlövéseket. A vendégfogadó, melyben a diszebédet tartottak, bent volt a városban, attól pár száz méternyire egy kis magaslaton volt felállítva az ágyútege. R. mindent személyesen intézett, mert nem volt bizalma senkiben. Hiába intették, hiába óvtuk őt; nem használt semmi rábeszélés.

Egy sajtáságos jelző készüléket eszelt ki őrnagyunk az ünnepélyre, maga oktatóván be embezeit mindenre a következőképen:

— Vigyázzatok ide! Mikor én a diszebéd helyemről felállok és a beszédbe fogok, akkor a szemközti ajtó felnyílik, értették? De előbb egy pillanattal sem! . . . Infanterista B. maga akkor ott lát engem az asztalnál, a mint balkezemben tartom az asztalkendőt az asztal alatt, a mikor aztán oda érek, hogy »éljen a mi . . .« akkor inteni fogok magának az asztalkendővel. Maga viszont a fehér zászlóval ad

jelt az ágyútegeknek s erre eldördül odafent az üdvlövés.

A közlegénynek háromszor el kellett a kapott parancsot mondania, mire kezdetét vette a próba az emberekkel a program eme részének lejátszására. Hosszas gyakorlatok után végre az őrnagy meg volt elégedve az eredményvel és boldog arccal veregette meg vállaimat:

— Lásd fiatal barátom, eszinek kell lenni az embernek! Az ilyen egyszerű embereket így kell beletanítani a maguk szerepébe. Mindennek meg van a maga csinyja-binja. Így aztán minden összevág, mint a parancsolat.

Némán meghajoltam a feljebbvalói bölcsesség előtt, sőt még hivatalból mosolyogtam is.

A templomi czeremónia véget ért, elkezdődött a lakoma. R. idegesen izgett-mozgott helyén. Nyakába tűzte a szalvétáját, majd megpróbálta, hogy le tudja azt kapni onnan a maga idejében? Egy perc nem sok, de addig sem maradt nyugodtan a helyén. Egyszer csak hirtelen nyugodt lett mint egy szobor. Szemei mereven a szoba egyik szegletére szegeződtek. Most leesik véletlenül a szalvéta őrnagyunk nyakából. Én már elejétől fogva sejtettem, hogy ennek a dolognak nem jó vége lesz, de ami most következett, arra igazán nem voltam elkészülve. A tilalom alá vetett szoba ajtó ugyanis a szalvéta lecsuszásakor hirtelen feltárul, odakint látható lesz infanterista B. alakja. R.

őrnagy mint egy őrült ugrik fel helyéről s hevesen integet szalvétájával az ajtó felé.

— Az ajtót marhá! — Ordítja tele torokkal. De már késő, odakint a levegőben meglibben a fehér zászló s a másik pillanathban lobbort vet a kanóc a magasban. »Bum-bum«, hangzik az ágyuk tompa dörrenése kívülről. A kapitány halálra sápadtan bámul a tányérjába a pisztrángokra. Meg volt semmistülve.

Ez volt az utolsó balesete a sors mostoha gyermekének, a mit én vele együtt éltem át. Ettől a naptól fogva nem evett R. őrnagy többé pisztrángokat s nem tudta szenvedni az ágyú lövést. Lakhelyül is olyan várost választott, a hol nem volt semmiféle tüzéség állomáson. Együttal minden ismerőse előtt kijelentette, hogy ha meghal, nem akarja, hogy a temetésén az ágyuk adják meg neki a diszlövéseket.

Évek során azonban az ismerősök, jó barátok is kidültek őszbeborult őrnagyunk oldala mellől, a midőn pedig ő maga is elpályázott az élők közül, a véletlen úgy akarta, hogy éppen hadgyakorlat ideje legyen és egy üteget szállásoljanak be abba a városba, a hol R. őrnagy lakott. A mint tehát az őreget leeresztették a földre, a hideg sirba, a kirendelt üteg ágyuinak bömbölése bucszattatta el őt a világtól s tompa ágyúdörrenések reszkettették meg a temető levegőjét. Balsorsa még a sirban sem hagyott nyugtot szerencsétlen őrnagyunknak.

csapatok első dolga volt a hadi foglyokat kiszabadítani, kiket a sietve elvonuló búrok nem vihettek magukkal. A lakosság ellenszenvesen, de néma megadással fogadja a hódítókat. Ezzel a háboru hivatalosan véget ért; Transzvál többi része a védelemre nem alkalmas. Az összes lapok elragadtatással írják a transzváli főváros meghódolásáról s egekig magasztalják Roberts lordot.

London, május 31. *Roberts* tegnap jelentette, hogy Johannesburgba való bevonulását kénytelen volt a következő napra elhalasztani, mert a városban sok fegyveres burgher van. Már előzőleg is a környék dombjairól több ellenséges csapatot kellett elűznie, melyek a város felé való vonulását akadályozták.

London, május 31. Londonban szerte-szét az a hír van elterjedve, hogy *Krüger elnököt elfogták.* Ez a hír azonban hivatalos megerősítést még eddig nem nyert.

A Kath. Legényegylet ünnepélye.

Csak két nap választ el bennünket a nagyszabású ünnepségektől, melyek a Kath Legényegylet zászlószentelését emlékeztetessé fogják tenni.

A zászlószentelésnek nagy fényt kölcsönöz a bibornok és a zászlóanya illusztris személye, ezzel is kimutatják jóakaró figyelmüket és szeretetüket az iparos osztály, különösen az iparos ifjuság iránt.

A Legényegylet részükre gyönyörű kivitelű czimmerrel ékesített zászlószegeket készíttetett, melyek tegnap érkeztek meg.

A zászlóanya szombaton jön Nagyváradra, hogy részt vegyen az impozánsnak ígérkező ünnepélyek minden részletén.

Tájékoztató az ünnepség egyes részleteiről közöljük a rendezőség nevében az alábbiakat:

A zászlószentelésről.

A menet június 3-án reggel fél 8 órakor sorakozik a Szent László-téren. — Indulás pontban 8 órakor. A menetet 37 koszorú pár nyitja meg.

A templomba jegyek nélkül lehet belépni.

A zászlószentelés után diszvonulás a Fő-utcán és Szent László-téren át az egyelet helyiségébe, hol a zászlók elhelyeztetnek.

A bankett.

1 órakor bankett a Zöldfában.

A banketten részt vehetnek mindazok: kik zászló-szeget, vagy meghívót kaptak. — Jegyek előre válthatók az egyelet helyiségében, Láng és Pauker urak kereskedésében. Ára 2 forint 20 kr.

Az összes koszorú párok s a meghívott egyesületek képviselői az egyelet szívesen látott vendégei lesznek.

A diszgyűlés.

A diszgyűlés jun. 3-án d. u. 4 órakor a prem. kanonok-rend főgymnásiumában fog megtartatni, melynek programja a következő:

Elnöki megnyitó, prolog, felolvasás, tartja *Novotny* Alphonz, prem. rendű kanonok; szavaltatok, zárbeszéd s első ünnepélyes fogadalmítétel a zászlóra.

Diszgyűlésre belépti-jegy nincsen, minden meghívott szívesen látott vendége az egyeletnek.

A színelőadás.

Este 7 órakor a reáliskola torna-termében nyilvános disz-előadás lesz, melyen a »Munka« című látványos szindarab fog előadni, öt képben, korhű jelmezekkel. A darabról bővebb felvilágosítást nyújt a színlap. Jegyek előre válthatók az egyelet helyiségében, Láng és Pauker urak kereskedésében.

A színi előadás nyilvános jövedelme az egyelet ház-alapjára fordítatik.

Jun 4-én d. u. fél 4 órakor, mérsékelt helyárakkal, meg lesz ismételve az előadás, mely után külön vonat indul a Püspök-fürdőbe a júniálisra.

A júniális.

A hétfői *mulatságra* tegnap jelent meg a meghívó, mely a következő:

Isten áldja a tisztos ipart! A Nagyvárad Kath. Legényegylet zászlószentelési ünnepélye alkalmából Püspök- (szent László-)fürdőben 1900. évi június hó 4-én júniális rendez. A júniálisra d. u. fél 6 órakor a *Nagy-piacz-térről külön vonat* indul. Kérjük a júniálisra kirándulókat, hogy e vonatot használják, melynél a tulzsfeltség kizárt dolog s így legkényelmesebb utazást biztosít. Bemutatásra kerül a *zászló-táncz* és a *körmagyar*. Kezdeté 7 órakor. Tagok (pártoló és rendes) az egyeleti helyiségben díj nélkül kapják jegyeiket. Nem tagok belépti-díja 1 kor. — Csálád-jegy 2 kor.

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 20 fillérért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5-ig 40 fillérért. Más időben 1 korona.

Jun. 3. A Kath. Legényegylet zászlószentelési ünnepélye.
Jun. 6. A bibarmegyei tanítótestület ülése.
Jun. 9. Önkéntesek júniálisa a Püspök-fürdőben.
Jun. 12. A Kath. Kör júniálisa a Püspök-fürdőben.

* **Személyi hír.** *Nátafalussy* Kornél kir. tanácsos, tanker. főigazgató, a tankerület nyolcz osztályu középiskoláiban tartandó szóbeli érettségi vizsgálatokon való elnöklés végett tegnap három heti időtartamra székelyéről elutazott.

* **A király** tegnap délelőtt általános kihallgatást adott. Az uralkodó délután 5 órakor kíséretével Gödöllőre utazott. A király pünkösdi ünnepeket Gödöllőn tölti.

* **Lónyayék Párisban.** Megirtuk már, hogy gróf Lónyay Elemérné, *Stefánia* főhercegnő a pápa közbenjárása folytán kibékül keményszívű atyjával, *Lipót* belga királylyal s a legújabb terv szerint Párisban fognak találkozni. A főhercegnő férjével június 8-án érkezik Párisba és ugyanaznap érkezik oda *Lipót* király is, úgy, hogy a találkozás még aznap megtörténik.

* **Vilmos császár Bécsben.** *Vilmos* császár augusztus 18-án Bécsbe érkezik, hogy személyesen fejezze ki szerencsekívánatait *Ferencz József* királynak hetvenedik születésnapja alkalmából. Jól informált részről jelentik, hogy a német császár augusztus 18-án reggel érkezik Bécsbe s még aznap este visszautazik Berlinbe. Egy másik verzió szerint *Frigyes*

Vilmos német trónörökös ez alkalommal meglátogatja a debreczenben székelő 17-ik huszár ezredet, a hova felséges atyja kíséri el.

* **A város páholya.** A márcziusi városi közgyűlésen nagy port vert föl a szinigazgatóval kötött szerződésnek 10-ik pontja, mely a szinügyi bizottságnak egy ingyen páholyt biztosított. A márczius 8-án tartott városi közgyűlés lemondott a város e jogáról, melyet különben *Somogyi* igazgató nem kifogásolt. A közgyűlés e határozatát dr. *Hoványi* Gyula és társai megfélebbezték s a belügyminiszter a felebbezők véleménye alapján döntött, hogy igen is a város fogadja el a páholyt. A leirat szó szerint a következő:

A város közönségének

Nagyvárad.

A törv. hat. bizottságnak f. évi márczius hó 8-án sz. a. kelt közgyűlési határozatát azon részében, mely szerint a Somogyi Károly szinigazgatóval a városi színház bérletére nézve előterjesztett szerződést a 10. pont oly módosításával hagyta jóvá, hogy a jobb oldali első földszinti páholyt igénybe nem veszi, hanem azt a szinigazgatónak rendelkezésére visszabocsátja. Dr. *Hoványi* Gyula és társai törv. hat. biz. tagok részéről a szerződés 10. pontján tervezett módosításról szóló rendelkezés felülvizsgálat alá vétén, a határozat egyéb részeinek érintetlenül hagyása mellett a felebbezéssel megtámadott részében megváltoztatom és a tanács által előterjesztett szerződés 10-ik pontjának változatlan érvényre emelését rendelem el.

Mert nem forog fenn kellő indok arra nézve, hogy a város, mint a nagy áldozatokkal létesített színház tulajdonosa részére az általános gyakorlat szerint fenntartatni szokott páholyra való jogról, mely a bérlő igazgató részéről ellenmondás nélkül biztosított — a város közönsége lemondjon.

Miről a város közönségét a folyó évi márcz hó 23-ról sz. a. kelt jelentés csatolmányának visszaküldése mellett értesitem.

Budapest, 1900. május hó 21.

Gulner,
államtitkár.

* **Kinevezés.** Ő Felsége a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére *Halász* Ferencz osztálytanácsosi czímmel és jeleggel felruházott tanfelügyelőt osztálytanácsossá nevezte ki.

* **Kegyadomány.** Dr. *Schlauch* Lőrincz biboros püspök havi kegyadománya, 600 korona, június 1-én délután 2 órakor fog kiosztatni a koldusápoló intézetben. Özv. *Grünwald* Henrikné, alelnök.

* **Tinódy Sebestyén háza.** Kassa város közönsége emléktáblával készült megjelölni a Kovács-utca 58-ik számú házat, azt a házat, melyet a lantos deák, *Tinódy* Sebestyén, 1555. óta birt s amelyben 1557-ik év december havában elhalálozott. Az emléktábla ünnepies leleplezését folyó évi június hó 10-ének délelőtt 10 órájára tűzték ki. Az ünnepély sorrendje a következő: Hymnusz, előadja a kassai dalegyelet. Ünnepi beszéd. Tartja Takács Menyhért dr. Szózat előadja a kassai dalegyelet.

* **Kitüntetett miniszteri tanácsos.** A király *Mándy* Lajos miniszteri tanácsost a Lipót-rend lovagkeresztjével tüntette ki.

* **Egy Vecsera báró elzülése.** Amerikából egy osztrák mágnás család sarjának elzüléséről jön hír; a neve egy rettenetes tragédiára emlékeztet bennünket. Az elzülött osztrák mágnás *Vecsera* Simon Lajos báró. San-Franciskóból jelentik a Hamburger Nachrichten, hogy *Vecsera* Lajos bárót Kaliforniában, Oaklandban elfogták és vasra verték, mert egy egész sereg rablás, betörés, utonállás büne terheli. *Vecsera* báró maga bevallotta, hogy San-Franciskó és Oakland közelében is több embert megtámadott és kirabolt. Ilyenkor rendesen fekete álarczczal fődte el arczát. Elmondotta azután, hogy ő *Vecsera* báró, apja

és bátyja tiszt az osztrák-magyar hadseregben. Ő maga is a katonai pályára készült, de az akadémiában megbukott. Apja ekkor egy másik katonai iskolába küldötte, de ő onnan megszökött. Kiment Ausztráliába, de néhány hónap múlva ismét visszajött Ausztriába. Apja akkor kétezer forintot adott neki. Vecsera báró ezzel a pénzzel Amerikába utazott s ott Kaliforniában telepedett le. Dolgozott és megtakarította a kétezer forintját. Néhány évvel ezelőtt azonban egy nagybátyja, a ki állítólag San-Franciskóban lakik, rábirta, hogy bányarésztvényeket vegyen. Vett is, de a spekuláció nem sikerült s ő egész pénzét elveszítette. Sokat nyomorgott s akkor tért rossz útra. Az utonálláson kezdte. Először egy előkelő urihölgyet, azután két cseléd leányt rabolt ki, majd pedig Szeen könyvtárost és annak Harris Aller nevű barátját. Az elzüllött Vecsera báró még csak tizenkilenc éves. Hogy igazat beszélt-e, a mikor származását elmondotta, azt majd kideríti a vizsgálat.

* **A kórházi választmány ülése.** A biharmegyei kórház választmánya tegnap délelőtt tartotta meg ülését a megyeház kistermében, melyen *Szunyogh Péter* elnökölt. A választmányi ülésen ott voltak: Dr. Fráter Imre, kórházi igazgató, Széchenyi Jenő kanonok, Rimler Károly főkapitány, Bartha Jenő dr. és dr. Révész Vilmos kórházi orvosok, továbbá Miskolczy Árpád főszámvevő, Keszthelyi Zoltán tb. főjegyző, Wallner Ödön, és Szártory Endre. A jegyzőkönyvet Balogh Elemér aljegyző vezette. Az ülés tárgyát a belügyminiszter leirata képezte, melyben a kórháznál alkalmazandó éjjeli őrállását nem hagyta helyben. A választmány azonban újból felír ebben az ügyben. Az 1900. évre szóló költségelőirányzat letárgyalása után áttértek a kórház kibővítésének a tervére, itt azonban a szükséges telek beszerzését illetőleg a választmánynak tudomásul kellett venni, hogy a telektulajdonos nem engedi át a telket. Néhány apróbb dolog letárgyalása után az ülés véget ért.

* **A kézi zálog üzlet kamatainak leszállítása.** Nagyvárad város tanácsa nemrég véleményadásra szelítette föl a nagyvárad kerékedelmi és iparkamarát a tekintetben, hogy mennyiben volna eszközölhető a kézi zálogüzlet kamatainak leszállítása. A kamara válasza tegnap érkezett meg a városi tanácshoz s javaslatba hozza, hogy az arany és ezüst dolgok kamatai 12%-ra s minden más dolgok kamatai pedig 20%-ra szállítassanak le. A vélemény megjegyzi, hogy a zálogüzletek ilyen kamattal mellett is tisztességes polgári hasznot biztosítanak a tulajdonosnak.

* **Edison-színház.** Új, érdekes látványosságban lesz a nagyvárad közönségnek része: *Benkő M.* tanár megérkezett kinematografjával s szombaton és vasárnap fogja vetített képeit a Kerékedelmi Csarnok nagytermében bemutatni. Volt alkalmunk a műsornéhány pontját megtekinteni. Egyik érdekesebb mint a másik. A képek szabatosan, villámgyorsan váltakoznak, semmi fennakadás, semmi zavar. Az előadásoknál azonfelül el lesznek kerülve a zavaró közök az egyes képek közt, a mennyiben két mozgó kép közé mindig egy plasztikai kép kerül összeköttesnek. A minden tekintetben érdekesnek ígérkező mutatványokra előzetesen is felhívjuk a közönség figyelmét.

* **A magyarság erősödése.** A statisztikai hivatal most adta ki a magyar korona országainak 1897-ik évi népszámlálásáról szóló jelentését. Vaskos könyv ez, melynek adatai örövendetesek, a magyar faj erősödését, gyarapodását mutatják számokban. Adatai szerint szaporodás tekintetében az 1897. év a jobbakközé tartozik, aminek talán az előző év jó termése az okozója. Az összes szaporodás a magyar birodalomban 219.097 volt, amiből Magyarországra 197.952. Horvát-Szlávonországra 21.145 esik. Az 1897-iki sanyaru esztendő az 1898-ik évben érezhető hatását: a szaporodás ebben az évben Magyarországon 157.519-re esett vissza, ellentétben Horvátországban 24.924-re

emelkedett. A magyar birodalom népessége az 1890-ik népszámlálás szerint 17.463.791 lélek volt; ha ehhez hozzáadjuk az évenkénti szaporodást, az 1898. év végén 18.953.000-re kellene rugnia a Szent István koronájának oltalma alatt lakó népességnek. Ebből a számból azonban le kell ütni a kivándorlás okozta csökkenést, ami 1898 végeig mintegy 220 ezerre tehető és így ebben az időpontban a magyar korona országainak népessége mintegy 18.730.000-re becsülhető, amiből 16.460.000 Magyarországra, 2.380.000 Horvát-Szlávonországra esik. Csak Magyarországot véve figyelembe, az 1897-ik évben elért 197.952 főnyi szaporodásból a magyarságra 115.057 esik, vagyis több mint 58 százalék, holott az 1890-ik évi népszámlálás szerint a magyarság az ország népességének 48.53 százalékát tette ki. Így tehát 1897-ben a magyar fajra közel tíz százalékkal több esik az általános szaporodásból, mint amennyi a magyar anyanyelvűek országos százaléka. Az egész magyar birodalom lakossága az átlagos évi 200.000-nyi népszaporodás alapján kiszámítva, most, a könyv adatainak kelte után másfél év múlva már több mint husz millió; ha hasonló alapon folytatjuk a számítás, arra az eredményre jutunk, hogy ma már az ország lakossága túlhaladta a tizenkilenc milliót s nemsokára be fogja tölteni a huszadik milliót is.

* **Térzene.** Kedvező idő esetén a nagyvárad 37-ik gyalogezred zenekara ma este 6-7 óra között a Schlauch-téren válogatott műsorral játszott a fog.

* **Víz helyett benzint ivott.** H.-Dorogon — mint Debreczenből írják — megrendítő eset történt. Szenci Szabó János ottani ügyvéd másfél éves gyermekét sétálni vitte a szobaleány s utközben betért egy ismerős házhoz, hogy a szomszéd babát megítassa. Az ablakban félig megtöltött poharat látott. Azt hitte, hogy víz van benne s abból kínálta meg a gyermeket. Csak azután derült ki, hogy a pohárban benzín volt. A gyermek néhány órai kínlás után meghalt.

* **Levágott lófarkok.** *Kriszta György* foglalkozás nélküli csavargó mindenből hasznot szeret huzni és ebbeli igyekezetében a törvénnyel igen gyakran kerül összeütközésbe. F. hó 28-án *Kriszta György* hajnalban a p.-szőlősi közlegelőn sétált 16 csöndesen legelésző papira mellett. A papirák jó étvágygyal harapdálták a kövér harmatos füvet, míg *Kriszta György* gondolt egyet s mind a 16 lónak levágta a farkát. A p.-szőlősi előjáróság anynyira boszus lett e merénylet miatt, hogy tekintélyes összegű díjat tűzött ki a merénylő fejére. *Kriszta György* pedig mitsem gondolva a jogos főháborodás l, behozta a lófarkakat a nagyvárad piacra s egy kefékötőt keresett, a kinek jutányosan eladhatta volna a lófarkakat, ebbeli buzgalmában azonban a rendőrség nyakon csipte.

* **Ujabb mergezési esetek.** **Temesmegyében.** A zsebelyi méregkeverők még uncsenek jogérvényesen elítélve, máris újabb mergezési esetet derített ki a zsebelyi csendőrség. A zsebelyi és ligeti mergezési esetek arra indították a csendőrséget, hogy az utóbbi években előfordult gyanus halálesetek okai után erélyesen nyomozzon. A napokban ismét nagyobb szabású mergezési esetet derített ki, mely alkalmasint hosszabb időre dolgozott ad a temesvári törvényszék vizsgáló bírájának. Az esetről közölhetjük az alábbi részleteket. Tosdeán Traján abádi lakos, — Zsebely mellett — két évvel ezelőtt gyanus körülmények között halt el. Az akkori halottkém által kiállított bizonyítvány alapján a hullát eltemették. Tosdeán özvegye, férje halála után csakhamar vigasztalta magát. Vadbázasságra lépett egy fiatal legénnyel s két évig boldogan éltek együtt. Ez idő alatt elfogyott Tosdeánné vagyona, minek következtében a legény is ráunt a vénülő asszonyra és a boldog családi életet a veszekedés váltotta föl. Egy ilyen veszekedés alkalmával a legény olyas valamit mondott a szomszédok füle hallatára Tosdeánnének, a mi a csendőrség figyelmét felkeltette. Ebből aztán kiderült, hogy Tosdeán Trajánt a felesége megmérgezte. De kiderült még több mergezési eset is s ezek

miatt Katócz Pál temesvári királyi törvényszéki vizsgálóbíró, dr. Szigeti Henrik törvényszéki orvos, dr. Fischer József csákovai orvos és dr. Góth Ferencz temesvári királyi ügyész már pár nap óta Abád község temetőjét ásatják, hogy az eltemetett régi bűnök titkait napfényre hozzák. Tosdeán özvegye, valamint ennek szeretője már a temesvári királyi királyi törvényszék börtönében ülnek. Legközelebb azonban még több letartóztatás várható.

Sztrájk a vaggongyárban.

Budapest, május 31.

Ugy a magyar államvasutak gépgyáraiban, mint a Ganz-féle vaggongyárban a részletes sztrájk még egyre tart. A munkásoknak esztük ágában sincsen még ma sem munkába állani s el vannak határozva, hogy mindaddig, a míg követeléseiket meg nem adják, át nem lépik a műhely küszöbét.

A gyár előtt rend van, csupán 10-12 ember ácsorog ott, a ki úgy látszik a gyárakból kiszivárgó híreket lesik. A sztrájkoló munkások a Ganz-gyár mögött a régi katonai temetőben tanyáznak s ott várják sorsuk elintézését. A hevesebb vérűek szónoklatokat tartanak s kitartásra buzdítják társaikat. A munkások meg vannak győződve arról, hogy ha követeléseiket még ma sem teljesítik, úgy holnap kiűt az általános sztrájk s a két vaggongyár összes munkásai abban hagyják a munkát.

A Ganz-gyárban négyszáz munkás sztrájkol és pedig a kazán-kovácsok. Ezeknek az a követelésük, hogy az igazgatóság egy bizonyos minimális hetibért állapítson meg, ezt azonban az igazgatóság szerint oly magasra szabták, hogy megadni nem lehet.

A munkások azonban azt állítják, hogy ők oly kevés kauceiókat kívánnak, a melyet az igazgatóság nyugodtan megadhat. Azt állítják, hogy mostani keresetükből nem tudnak megélni s az igazgatóság a zsirjukat veszi ki nekik.

Ezek a munkások tegnap este gyűlést tartottak a tanyájukon. Deputáció kérte fel Pritz Jánost, a Ganz-gyár főmérnökét, hogy erre a gyűlésre eljöjjön. Pritz eleget tett a kívánságnak s megjelent a gyűlésen, a hol éljenzéssel fogadták. Ezután tárgyalásokba bocsájtkoztak, a melynek végeredménye az lett, hogy a munkások megígérték, hogy ma reggel munkába állanak.

Reggel valamennyien be is vonultak a gyár műhelyébe, hogy a munkát megkezdjék.

Alig voltak azonban ott egy félóráig, egyszerre ismét az ajtófelé tödultak s újra kivonultak a gyárból.

Az igazgatóság most már nem akar velük többé tárgyalásba bocsátkozni s a sztrájkolókat elbocsájtottnak tekinti. Munkakönyveiket és még a kijáró munkabéreiket pedig, még a mai nap folyamán deponálja a kerületi előjáróságnál.

A magyar államvasutak gépgyárában ma 370 hidász és 93 kovács sztrájkol. A sztrájkolók közül még tegnap 19 hidász és 9 kovács újból beállt a munkába.

A sztrájkolókkal Seefehlner igazgató helyettes szóba sem akar mindaddig állani, a míg a rend helyre nem áll, illetve azok munkába nem állanak. A munkások még mielőtt kérvényt adtak volna be, megkezdtek a sztrájkot. Később jutott csak esztükbe kérvényt beadni, azt pedig nem hozzá, hanem a központi igazgatóhoz címeztek a ki jelenleg nincs is a fővárosban.

Az igazgatóság nem hajlandó ez idő szerint semmi engedményt adni. Nézete szerint a munkások a többi gyárakhoz képest ki ünőden vannak fizetve. A közönséges munkás átlag havonta 50-70 forintot, az előmunkások pedig 70-110 forintot keresnek.

Ezenkívül sok előnyben részesülnek a munkások. Nyolcz évi szolgálat után minden munkás tagja lesz a nyugdíj intézetnek a nélkül, hogy munkabéréből levonnának vagy pedig befizetnie kellett volna. A nyugdíj-alapot

az igazgatóság maga létesítette és pedig úgy, hogy a kiállított munka után befolyó összegből per mille a nyugdíj alapra megy. Betegség esetén pedig a munkás évente kétszer részeseül segélyben. Ezenkívül a vidéken lakók ideiglenes szabadjeggyel bírnak.

Ezeknél az okoknál fogva nem hajlandó engedelményeket adni. Hajlandó azonban a sztrájkolókat meghallgatni, ha azok munkába állanak s a rend végleg helyreáll.

TANUGY.

Kereskedelmi iskolai tanárok közgyűlése.

A kereskedelmi szakiskolai tanárok országos egyesülete június hó 2—5. napjain tartja meg rendes közgyűlését Szegeden. A nagyváradi kereskedelmi iskola tantesztületét dr. Kovács S. János intézeti igazgató, Báthory Ferencz és Nyilassy Károly tanárok fogják képviselni.

SZÍNHÁZ.

Latabár Kálmán jubileuma.

Egy derék színész, a nemzeti színház egyik régi, agilis tagját, Latabár Kálmánt ünnepezték tegnap a nemzeti színházban abból az alkalomból, hogy harminczedik esztendeje működik a színész pályán.

Latabár Kálmán színészpályáját Kassán, apja szintársulatánál kezdte meg 1870-ben. Kezdetben vidéki szintársulatoknál, így több éven keresztül Nagyváradon is játszott a szimpatikus fiatal színész.

Az ünneplés, melyen az összes fővárosi színházak küldöttségileg gratuláltak a jubiléumnak, az előadás előtt ment végbe. Ezen alkalomból »Liliomfi« került színre, melynek czimzerepe Latabár legjobb szerepeihez tartozik. Az előadás folyamán többször nyit színen nagy óvációban részesítette a színházi közönség.

Előadás után kollegái tiszteletére disz-vacsorát rendeztek.

MULATSÁG.

A gymnazisták majálisa.

Májustól, a szép tavasztól bucsuztak el a tegnapi majálison. Szerencsére az idő kedvezett a bucsuzásnak s bár többször fenyegetett záporral, a fenyegetés megmaradt fenyegetésnek. Így aztán semmi sem zavarta a megható bucsut, amelyen a gymnazisták, no meg a volt gymnazisták, bájos felső leányiskolások, no meg még bájosabb volt felső leányiskolások társaságában bucsuztak el a szép tavasztól, a viszontlátásig.

Korán reggel vonultak ki a diákok, tanárraikkal együtt a Félix-fürdőbe, a hol a délelőtti játékokkal, versenyekkel, sétával telt el. Délben kifáradva ültek a párologó ebédhez s délután folytatták a délelőtti szórakozást.

Este jött a bucsu legkimagaslóbb pontja: a tánc. Vásárhelyi Béla cigány pompás zenekara mellett hajnalig együtt volt a vidám társaság. Természetesen, az apróbb diákokat a 8 óras vonattal már hazaküldték, »nelábatlan-kodjanak« a kicsinyek itt, a hol a leendő jogászok gyakorolják főfoglalkozásukat: a tánczot, a leányok mulattatását. És ebbe a leendő foglalatosságba olyan jól beletalálták magukat, hogy alig akarták végét szakítani a mulatságnak. Májusban kezdődött a bucsuzás s jó egynehány órára belenyult júniusba is.

A jelen voltak közül a következőket sikerült tudósítónknak följegyeznie:

Asszonyok: Nadányi Jenőné, Popovics Györgyné, dr. Bozóky Alajosné, Tolnay Simonné, Meskó Boldizsárné, Szunyogh Lórándné, Láng Józsefné, Fauszt Elekné, Magyaryné, Szondiné, dr. Kovács Jánosné, Kovács Jenőné, Bérczy Imréné, özv. Szikszay, Fleischer Vilmosné, Márkus Sándorné, Medvigy Mihályné, Molnár Gézáné, Urbán Adolfné, báró Sokoll-Wildburg Aladárné, Frankó Endréné, Kiss Döméné, Broffy Antalné, Miskolczy Barnáné, Hegedüs Gusztávné, Pékánovics Imréné, Földesi Károlyné, Fassie Pálné, dr. Kornstein Lajosné, Márton Ferenczné, Ritoók Zsigmondné, Hegyesi Mártonné, Márkus Jánosné, Weiszlovits Adolfné, Kümmer Ervinné, Pally Lajosné, Czvekné, Mitteilerné.

Leányok: Nadányi Margit és Ilona, Papp Hajnalka és Heléna, Popovics Irén, Magyar Erzsike, Marton Gábrika, Szondi Erzsike, Hegyesi Katinka és Annuska, Fauszt Marián, Nadányi Mariska, Bozóky Nóra, Sipo Elza, Tolnai Jolán, Kepes Olympia, Telegdi nővérek, Szkurka Helén, Király nővérek, Orlei Anna, Szilassy Mariska, Stipsics Elvira, Lukács Irén, Latsch Irén, Sebestyén Edit, Cseresnyés Ilonka, Czvek Ilona, Földesi Margit, Hegedüs Ella, Mitteiler Jolán, Szokoly nővérek, Váli Ilona, Kovács Erzsike, Szemes nővérek, Cziffra Olga, Miskolczy nővérek, Kiss Laura, Pékánovits Irma, Fleischer Aranka, Steiner Kornélia, Miskolczy Lilike és Águes, Hegedüs Irén, Kurländer Margit, Rózsavölgyi Irén, Zilahi Ilon.

HIVATALOS.

Nagyvárad v. rendőrkapitányi hivatalától.

Hirdetmény!

9018—1900.

A meleg évszak beálltával előfordulni szokott levegő és talaj-fertőzésből eredő közegészségügyi bajok és veszélyek megelőzése céljából felhívom a város lakosságát, különösen az alant elősorolt óvintézkedések pontos teljesítésére:

1. A házak előtt levő utcái és udvari folyókák tisztán tartandók.
2. A házak előtt folyókák és járdák a fütől kitisztítandók.
3. A házak előtti járdák naponként legalább kétszer felloccsolandók.
4. Mindenféle, különösen könnyen erjedésnek induló étel- és gyümölcs-hulladék azonnal eltávolítandó.
5. Az udvarokon összegyűlt szemét és trágya hetenkint legalább egyszer a város által kijelölt szeméttartó helyekre kihordandó s a trágya és szeméttartó helyek minden kihordás után 5 százalékos karbolsavval vagy mésztejjel fertőtlenítenedők.
6. Kávéházak, vendéglők, korcsmák és gyáraknál az úrszék naponként, magánházaknál hetenkint kétszer fertőtlenítenedők.
7. Azon városrészekben, hol sertéstartás engedélyezve van, az ólak és hizláló helyiségek tisztán tartandók és hetenkint legalább is háromszor fertőtlenítenedők.
8. Sertéseknek és b. romfiaknak az utcára való kibocsátása tilos.

Ezen utasítások nem teljesítése esetén első sorban az illető ház- vagy üzlettulajdonos fog felelősségre vonatni.

Felhívom a város közönségét, hogy ezen óvintézkedéseket annyival is inkább tartsa be, mivel a rendőrségi kezegek pontos ellenőrzésre lettek utasítva és beigazolt panaszok esetében a mulasztókkal szemben a közegészségügyi törvényben előírt büntetési határozatok fognak alkalmazásba vétetni.

Nagyvárad, 1900. évi május 26-án.

Rimler Károly,
rendőrkapitány.

Öngyilkosság — a letört kereszték miatt?

— Saját tud. távirata. —

Budapest, május 31.

Egy fiatal ember oltotta ki életét ma délelőtti gyászba borítva az egyetem egyik ismert nevű tanárát. Goldzicher Ignác dr. orientalistának Miksa nevű 19 éves első éves joghallgató fia ma reggel a Holló-utca 4. sz. a. levő ház első emeletén föbe lőtte magát s szörnyet halt.

Öngyilkosságának okáról különféle verziók keringenek. Egyik szerint a sok tanulás bontotta meg az esztét, vagy hogy a vizsgálatról való félelem adta kezébe a fegyvert. Előzőleg is a fiatalember egész éjjel tanult, készülve az alapvizsgálatra s ma délelőtti az íróasztaltól hirtelen fölkel, revolvert rántott elő s föbe lőtte magát. Semmiféle mást nem hagyott hátra a miből tettenek okát hozzátartozói megtudhatták volna. A szerencsétlen fiatalember holttestét szülőinek kívánságára nem vitték a törvényszéki orvostani intézetbe, hanem a lakáson hagyták a honnan holnap délelőtti kisérik ki a temetőbe.

A másik változat szerint az öngyilkosság összefüggésben áll — a letört keresztékkel. A takarító asszonyok ugyanis az egyik keresztrombolóról olyan leírást adtak, a mely teljesen ráillett a fiatal Goldzicherre. Barátai tréfálózva említették is ezt előtte:

— No Maxi, felfedeztek, elárultak: te törted le a kereszteteket!

Mások komolyan vették a dolgot, komolyan Goldzicherben vélték a rombolás elkövetőjét fölfedezni. S vannak, a kik most, az öngyilkosság után nem titkolják ama meggyőződésüket, hogy Goldzichernek rendben volt az agyrendszere, a vizsgától sem volt oka félni, hanem igenis nagyon érzékenyen találta a keresztrombolás vádja s ez volt oka öngyilkosságának. Az eset mindenféle kínos feltűnést keltett, a mit még inkább fokoz az egészet körülvevő titokzatosság köde, mely nem engedi az igazságot meglátni s tág tért nyit a találgatásoknak.

TAVIRATOK

Személyi hir.

Bécs, május 31. Beck báró tábor-szernagy, a vezérkar főnöke tegnap reggel visszaérkezett a vezérkari utról.

A delegáció záró-ülése.

Budapest, május 31. (Saj. tud. táv.) A magyar delegáció záró-ülésén Szilágyi Dezső elnökölt. Az ülés befejeztekor Kállay kifejezte Ő Felsége köszönetét a delegátusoknak. Berzevicsy az elnökségnek elismerést szavazott, a mit Szilágyi Dezső megköszönt.

Öngyilkos altiszt.

Berlin, május 31. A berlini Vorwärts egy szenzációs öngyilkosságról adott hírt a hasábjain. Samoborban, galicziai városban nemrég egy altiszt agyonlőtte magát s öngyilkosságának okát sokáig titokban tartották. Most ez azonban kiszivárgott. Az öngyilkos hátrahagyott leveléből tudták meg, melyben a következőket írja: „Novotny őrnagy és Zavadaini kapitány a gyilkosaim. Sokat kellett szenvednem alattuk s csak tudakozódjanak, hogy mi történik ezredünkben s minden ki fog derülni. Különben pajtásaim meg fognak bosszulni.“

